

Albin Cullberg med familj

Familjen kom till Nartorp i början av 1860-talet och var ägare till Nartorps gård och marken där gruvorna var belägna. Gården bestod av 100 tunnland åker och 200 tunnland skog. Det fordrades mycket tjänstefolk, folk till att ta hand om familjen, alla djur och jorden som hörde till gården.

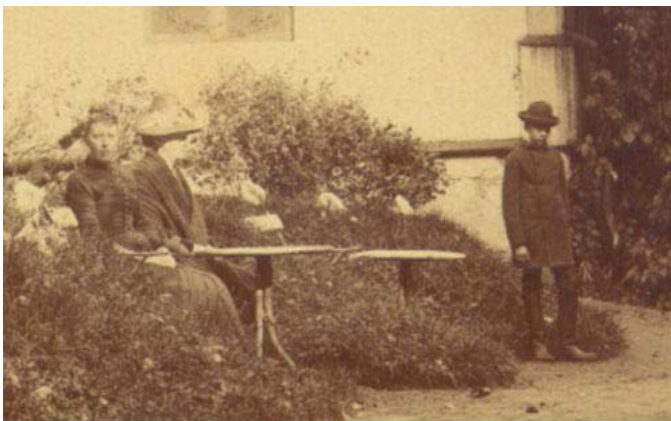

Familjen bodde i en slottsliknande byggnad, där det fanns både gula och blå salongen. Där gavs stora baler, dit det bjöds folk som kom uteslutande från högadliga släkter.

När familjen Cullberg själva for till fest guldbronserades hästarnas hovar. Helst skulle lite av bronseringen ramla av, så att det syntes att här hade familjen Cullberg farit fram. Sonen Albin Jr föddes 1875 och i

familjen fanns även dottern Sigrid född 1854

Familjen anställde en guvernant och Albin Jr avskärmades från jämnåriga kamrater. Det berättas att han brukade samla traktens barn och leka härförare. Han red i spetsen på sin häst och fäktade med ett träsvärd. Hans "här" (barnen) var utrustade med träpåkar.

Wilhelmina Cullberg med Albin Jr och Sigrid

Wilhelmina och Sigrid Cullberg

Sigrid Cullberg 1854-1945

Utdrag ur k. m:ts förnyade legostadga d. 23 nov. 1833.

10 §. Tjänstehjon skall i sitt förhållande vara gudfruktigt, troget, flitigt, lydigt, nyktert och sedligt samt icke undandraga sig det arbete och de sysslor husbonden skäligen föresätter. Är tjänstehjon försumligt, gensträvt eller oordentligt och låter det sig ej rättas, eller visar det sig otroget, okunnigt eller eljest odugligt i tjänsten, må det därifrån skiljas med förlust av hela lönen samt erhålla sådant betyg det förtjänar; ersätte ock husbondens skada, där han talan därom vid domstol utför.

14 §. Är tjänstehjon vårdslöst och försumligt att fullgöra vad det föresättes och efter dess tjänst åligger, låte husbonde sådant av annan verkställas och avkorte kostnaden å tjänstehjons lön. Förfar tjänstehjon av vårdslöshet husbondes egendom, äge även därför avkortning å lönen rum. Räcker ej lönen att gälda skadan, gälde tjänstehjon med annan dess tillhörighet.

Unga drängen Frans Gustaf Lindström
Som varit i min tjänst sedan
den 1de Januari i 1888 är på
egent begäran, från mig beviljad
den 24 oktober 1889 och har han
under denna tid uppfört sig mycket
ärligt och beskoligt samt villigt
och redligt utöfadt de af mig
hans attlagda gärdsmål och vardar.
Därför utaf mig till det bästa
rekommenderas. Sven Svensson
Länthållare Håstherum

Betyg för drängen Frans Gustaf år 1889

Utdrag ur Högskolans Albin Engströms prä-
statorn. Brevebok för år 1866

Engström, Albin

Engström, Albin

Högädle Herr Bruksbästman (Bästman) Engström

Ett projekt kontrakt för Petängen har jag
ärän bilägga och torde H. Bruksbästman behaga där-
ut göra de ändringar och tillägg, som kunna finnas
behovliga. Tummeligen många har jag min önskan ut-
fyllt och haft mig där till mötes de i orten be-
traktade gruvarbetare som på stället voro anställda
1845, då till Petängen lades; Gruvan som sägs
hava ett djup av 450 fot, lär vara alla brä-
n och höjst fast, men i öfrigt fast och utan ras,
samt icke saknande god malen på botten de gruv-
öfriga hade man dock vidtagit den mindre vä-
deraktade åtgärden att spränga banan och då detta
arbete för järnets tillväxttagande, skett med föga
skonsamhet, torde större delen på hilt och hållet
smyggas; - jämväl hade gruvan den stora slagen-
heten att vara mycket brä- och högt bevarad
för folket att riska uti.

Utom de byggnader som projektet ut-
lägger, äger H. Bruksbästman på stället en gammal
folkskyddning om 6 rum, men totalt förfallen
och icke brukbar, och det ej torde vara skäl utlaga den
i kontraktet. Det är min skyldighet uttala

Utdrag ur Ljtnant Albin Eullbergs prä
Narkops Drivkopiebok för år 1866

Narkop den 5 September 1866

Herr Aug. Gödecke
Norrköping

I besittning af esimerade den 18te
är jag fullkomligt av H. H. öfver, att mycket
i vårt land finnes, som vi ännu icke förstått
göra oss till. goda och däribland, sannolikt
hemningarna efter våra skogsäfningar. Ett
bolag bildat för detta ändamål vore otvivel
aktligt av stort gagn och det vore för landet
önskligt om ett dylikt företag kunde kom-
ma till stånd; för min del är jag tyvärr ej i till-
fälle att därtill medverka, behöfde nämligen
bolagsmän med kapital för att kraftfullt kun-
na bearbeta de betydliga matmullgångarna i
Petångens och Långbrokets matfält.

Högaktningfullt
Albin Eullberg

Kontrakt

Underlydnad öfverläter till H. Löjtnanten Albin Cullberg, på tio års tid räknad fr. denna dag, Petängen och Långbältets malmfält, att förti disponera och sig tillgodagöra alla inom dessa grufvers atomär befintliga malmtillgångar, mot en afgift, som till mig erlägges den 30 December dvarji är, af sed och ett fjärdedels öre kont. pr centner, för all från malmfälten utskipad malm, samt i öfrigt på ned. danständerns villkor.

1°) Under ofvan-nämnda tid ger Cullberg begagna på stället veranda byggnader, men i arbetarbyggnad om 8 rum, en materialbod, ett brygg hus och en uthusbyggnad, veranda alla dessa hus i bruktbart skick, i samt af inventarier 46te grufketting och 6te linshipor.

2°) Beträffas detta Petängens grufva med arbete, i jag rätt öfvervaka, att denna grufva hållas med nödige förband, för framtida bestånd.

3°) Från min sida kan detta kontrakt på förskrifne tid är icke köpas, men äger Cullberg denna rättighet efter en års förgående uppsägning.

H. Herra Bruckspatron Carl Ekman
Linné

Estimerade skrifvelsen af den 27 pr. har jag ~~även~~ i allor bemärkt, och får ären återlämna det om Kontraktet behöfver undertecknat. De af Bruckspatron gjorda tillägg äro fullkomligt i en ordning och göra en förtydligande af mitt, nog knapphändig projekt. Det är ju allt för trögt att Petängen blifvit förteckningsenligt förwa-

ning lyckas. När jag träffar Major Kuch
skall jag visa honom brefvet om den
unge mannen, som genomgått Bergskolan
p.m. och chajören tillsatt en Inspector Nypen
från Lofte, som varit här allt sedan Ström
delle döt

Wanskapofeltt

Norrtorp d. 15 April 1866.

Albin Cullberg

Käpekontakt.

Jag Albin Cullberg uppläder och försäljer
härmed till Herr G. Söderberg på Norrebro min
ägande Med efter ett helt räknadt och klar
torps Jerngrufvas beläggningar i Söderbäckens
Hammarkinds härad och Linköpings län
med Med af alla till Grufdriften hörande
byggnader, maskiner, utförandeverk och
inventarier såt enligt förteckning nedan
förteckning, samt Med till det till Grufvas
hörande Meds mentat Fångelot med Inventarier
enot köpskilling af Fintan /15,000/ Tusen Riksdaler
Smt. och följande villkor.

1. Namn Grufvel får tillträdas den 25 Juti
nästkommande Juti med dertill hörande
Inventarier

2. Köpskillingen betalas sålunda att Fria /2000/
Tusen Rik. erlägges tillträdetsdagen, af återstående
köpskilling betalas:

/2,000/ Fria Tusen Rik den 25 October samma år
/2,000/ Fria Tusen Rik den 25 Januari 1867
/3,000/ Fria Tusen Rik den 25 April 1867
/3,000/ Fria Tusen Rik den 25 Juti 1867
/3,000/ Fria Tusen Rik den 1. November 1867

- Förbindelser med fallgod och sålva början
 löpande med 6% årlig ränta afgifves af köparen
 3: Köparen äger full rätt till 1/8 del af alla inom
 utmilet belägna malmtugångar.
 4: Eger Herr G. Tiedberg rättig het att, om han så
 för wäl finner, atta köpekontraktet före den
 25 Juli atta är upphäwa

Närtop den April 1866

Hed o' andra sidan stående Contract förklarar jag mig nöjd och förbindar mig detsamma
 uppfylla

Thorens April 1866

Gustaf Tiedberg

~~Egenhändig samtyckande~~
 Carl O. Anderson J. O. Björck.

(Uttillag af Hefnante Albin Bullbergs brucksprickan för
 år 1866.)

Glozaden Herr Brucksprickan!
 (Lars E. Hansen)

Ett projekt kontrakt för Petängen
 har jag äran bilägga och loode. H. Brucksprickan
 behåge deruti göra de ändringar och tillägg
 som kunna finnas behåfliga. Samtidigt
 noga har jag nu öfvergått grufvfallen och
 heft mig der till mötet, de i orten war
 boende grufarbetare, som på stället war
 anwände 1845, så till Petängens lades;
 Grufvan som andags hafva ett djup af
 450 fot, lär war en bruten och hopskjuten,
 men i öfrigt fast och utan ras, samt ick
 saknande god malm på botten; så Gruf
 van öfvergåft, hade man dock widtagt den
 mindre välberäknade ätzgårdar, att spjira,

banan och så detta arbete för järn- och timmer-
tagarna, skott med fåga skonsamt till torde
store delar så till och hållet anläggas; -
jernalet hade grufvan den stora oägen-
ten att vara mycket qvaf och högt be-
svärlig för folket att motas uti. Utom de
byggnader, som projektet upptager, ejer H:
Brukspatron på stället en gammal folkbyggning,
om fram, men totalt förfallen och obotlig,
att det ej torde vara skäl, intaga den i Kon-
traktet. Det är men skyldighet upptaga
H:
Brukspatron om, att mina förhoppningar
går på Petängen, icke rår motvarian
min förväntan, att jag till en början, om
Herr Brukspatron behagar att mig afverkanna.
~~fullt~~ icke tänker bearbeta liden P. Petängen,
utan göra en dagsäkt för att derifrån
träffa henne, om byggnad mäter dertill
giver anledning, med ändamål med detta
skäpt vore så, att skepp i grufvan luftverk-
ling för att icke åter tvingas öfvergifva hen-
ne, om malmens afsättning föranleder
till hennes lönning i detta skäpt, har
jag anledning tro mig träffa L: Petäng-
ens värlade malmen och göra den känd
innan någon store kistnad på företaget
vidervagas. Långbruket har ganska betydliga
malinställningar, men till sådant inget vore
att afsätta. Jag anser mig böra meddela H:
Brukspatron, att opinionen på stället vore
att Petängsfältet blifvit försonat, & måhän-
de förhåller det sig så, och mig tycks att
försvarsarbetena vore af föga betydelse,
måhända vore kanske skäl att H:
Brukspatron
skä giva mig en ny smittad vris. Långbruket
är ansågs fullkomligt öfverdat. Med största höj aktning
är jag erän glada H:
Brukspatronens admsjuka tjänare. Åker Fullers

Prislista

Petängen	1/4 utmät med jordägarrätten	Kr.	125 000
Sandbrottet	1/2 av fältet, 1 utmät med jordägarrätt		40 000
	1/4 av fältet, med jordägarrätt (inneskottet)		30 000
	1/4 av fältet, med jordägarrätt	"	10 000
Rumäl	Med jordägarrätt (inneskottet)		30 000
Karavik	Inmutning utan jordägarrätt		5 000
Snäcknäs	2. inmutning utan jordägarrätt		5 000
Tjustad	inmutning utan jordägarrätt		15 000
Gullebo	inmutning utan jordägarrätt		10 000
Äldersbäck	Med jordägarrätt		75 000
Elgsbådarna	Med jordägarrätt		20 000
Summa Kronor			365 000

144
Järnmalm inlemmad af Hrn Ofver Inspektör
C. S. Wallberg på Öttinge gaf via undersökning:

Probad i argel med 10% å 15% Kalk, 69,1% Jern
Säckprovet höll 906% Svavel
Sjelfva malmen innehåller 903% Svavel, desutom tycktes
den innehålla en ringa halt af Titan.

Årvidberg den 28 Septem 186

A. T. Wallenberg.

Hrn Ofverinspektör C. S. Wallberg,
Öttinge.

Af Hrnadschefding Nordensström mottog jag för
omkring 14 dagar sedan ett paket innehållande järn-
malm, jemte ett bref från Hrn Ofver Inspektören
med begäran att få den provad. Mitt biträde på
Laboratorien, Notarien Wallenberg, har nu gjort en
och bifogas härmed hans provprotokoll som utvisar 69 pro-
cent järnhalt och inget färdig svavel. Svavelhalten
Svavelhalten. Det är visserligen sant att det var blott
stufvubäddsmalm från första skottet och att på
2 1/2 alns djup förhöll sig till och man kan därför
icke vara säker svavel på järnhalten eller Svavel
riktheten i stort, men jag får i alla fall tyckas
till fyndigt som synes vara värdt bearbeta och i den
godta järnkonjunkturen böra blifva inkomsthjelpande
Med storsta Högaktning

S. D. i Malmqvist.

Hrn Berusation att opinionen på plateen var att Sotängfältet blifvit
sönat; måhända förhåller det sig så, och mig tycktes att försämrats var
en föga betydelse. Måhända vore kanske så att Hrn Berusation kan ge
en ny mätte del där. Långbrottet däremot anögs fullkomligt skyddet

Med utmärkt höfaktning

Albin Lundberg

Startorp den 14 april 1866